

pOZNavalec

Društvo za Združene narode
za Slovenijo

Cankarjeva 1 / II, SI-1000
Ljubljana

april 2015

KOLOFON

Uredniški odbor: Adriana Aralica, Sabina Carli, Boštjan Jerman, Meliha Muherina, Vid Tomić

Uredila: Urška Učakar

Oblikovanje: Urška Učakar

Jezikovni pregled: Adriana Aralica

Izdaja:

Društvo za Združene narode za Slovenijo

Ljubljana, april 2015

pOZNavalec

Newsletter Društva za

Združene narode za Slovenijo

Društvo za Združene narode za Slovenijo

Ljubljana, april 2015

pOZNavalec

Newsletter Društva za Združene narode za Slovenijo

UVODNIK

Spoštovani bralci, drage bralke,

tokratni pOZNavalec vam bo поблиžje predstavil delo ene najbolj aktivnih članic Društva za ZN za Slovenijo in prve predsednice mladinske sekcije. Adriana Aralica je med drugimi gonilna sila vseh dogodkov društva ter koordinatorka prostovoljcev, kar spretno vodi ob zaključevanju podiplomskega programa Mednarodni odnosi ter redni zaposlitvi. Kot dolgoletna članica nam je zaupala nekatere svoje izkušnje z delom v društvu. To priložnost želimo izkoristiti tudi za to, da se Adriani v imenu celotnega članstva zahvalimo za vso njeno voljo, čas in delo, ki ga je društvu posvetila. Prepričani smo, da večine naših aktivnosti brez nje ne bi bilo moč izpeljati! Z mesecem marcem je Adriana predsedovanje mladinski sekciji predala svežim silam, želimo pa si, da bi še naprej ostala nasmejan in aktiven člen društvene ekipe.

Če ste zamudili društveno obeležitev ob dnevu človekovih pravic, boste na naslednjih straneh našli tudi utrinke s proslave ter seznam vseh nagrajencev natečaja. Z vami delimo še nekaj aktualnega dogajanja, načrte ter informacije o razpisu ob dnevu Združenih narodov 2015.

Prijetno branje!

Intervju: Adriana Aralica

Pripravila: Urška Učakar

Adriana je v društvu poznana kot vedno nasmejana koordinatorka vseh društvenih aktivnosti. Kot dolgoletna članica in zdaj že nekdanja predsednica mladinske sekcije pozna večino članov, pobud in vsebin, ki jih društvo pokriva. Kot uspešna študentka in mlada profesionalka na področju mednarodnih odnosov društvu vedno znova prinese sveže perspektive, zanimiv pogled na aktualne problematike ter neusahljivo energijo za številne aktivnosti. Zanimalo nas je, kaj jo je pritegnilo, da se je pridružila društvu in kako društvo vidi danes ter v prihodnosti.

Adriana, koliko let si že vključena v delo Društva za Združene narode in kaj so bili po tvojem mnenju največji izzivi v tem obdobju?

Društvu in skupini prostovoljcev sem se pridružila leta 2008, za društvene aktivnosti sem izvedela med študijem. Pritegnile so me tako vsebine in aktivnosti, kot tudi način dela skupine prostovoljcev, ki spodbuja vsakega prostovoljca, da se loti nalog in vsebin, ki ga zanimajo. Hkrati način dela, ki temelji na prostovoljstvu, predstavlja tudi izziv. Med večjimi izzivi je bilo zagotovo usklajevanje številnih aktivnosti društva z zmogljivostmi, saj nabor aktivnosti vsa leta raste. Menim, da se lahko nabor društvenih aktivnosti primerja z drugimi slovenskimi nevladnimi organizacijami, pa tudi nekaterimi društvi za Združene narode v tujini, ki so kadrovsko in finančno močnejša.

Kako se je tvoja pot potem razvila iz mlade članice v predsednico mladinske sekcije ter koordinatorko prostovoljcev?

V času, ko sem se pridružila društvu, je že nekaj časa obstajala ideja, da bi se skupina prostovoljcev preoblikovala v mladinsko sekcijo. Hkrati se je širil nabor aktivnosti in v letu 2010 sem prevzela koordinacijo dela, v letu 2011 pa smo ustanovili tudi mladinsko sekcijo in bila sem izvoljena za predsednico le-te.

Kateri projekt ti bo iz časa tvojega dela v mladinski sekciji najbolj ostal v spominu in zakaj?

Menim, da je bilo odličnih aktivnosti ogromno. Poleg številnih okroglih miz in predavanj smo nadaljevali s tradicionalnimi aktivnostmi, kot sta natečaja in proslavi ob dnevu človekovih pravic ter ob dnevu Združenih narodov. Okrepili smo sodelovanje z osnovnimi in srednjimi šolami, mladim smo globalne izzive predstavljali preko delavnic o človekovih pravicah in

založniške dejavnosti. Vzpostavili smo nova partnerstva – tako na nacionalni, kot tudi mednarodni ravni; mladinska sekcija društva je tudi eden od ustanoviteljev Mreže mladinskih društev za Združene narode (UNYANET). Veseli me, da smo vzpostavili *Model United Nations Slovenia Club*-a in tako študentom ponudili priložnost, da s sodelovanjem na t. i. *Model United Nations* oz. simulacijah delovanja Združenih narodov izboljšajo svoje retorične in pogajalske spretnosti. Med projekti bi izpostavila še poletno šolo o Združenih narodih, ki mladim približa področja delovanja Združenih narodov in je prerasla v mednarodno konferenco.

Kaj so po tvojem mnenju tiste spretnosti in znanja, ki si jih sama in tudi drugi mlajši člani društva z delom v društvu pridobili?

V prvi vrsti so zagotovo organizacijske sposobnosti in projektno delo, kar je odlično izhodišče ne glede na karierno pot, na katero se prostovoljci kasneje podajo. Aktivno udejstvovanje na društvu omogoča tudi poglobljen pogled v posamezne tematike s področja delovanja Organizacije združenih narodov. Poleg novih znanj prostovoljci pridobijo tudi izkušnje s področja pridobivanja sredstev, promocije, komuniciranja, prevajanja; je pa (kot povsod) največ odvisno od želje in motivacije prostovoljcev. Ne nazadnje udejstvovanje na društvu predstavlja tudi priložnost za druženje in izmenjavo mnenj s posamezniki s podobnimi interesi, ki pogosto prerastejo v iskrena prijateljstva.

Pa pot naprej? Kakšni so tvoji osebni načrti in kakšna je tvoja vizija za društvo v prihodnjih nekaj letih?

Osebni načrti vsekakor v prvi vrsti zajemajo zaključek študija. Vsekakor bi želela nadaljevati z delom na področju človekovih pravic in mednarodnega razvojnega sodelovanja, med izzivi je tudi delo v mednarodnem okolju; bom pa videla, kam me bo peljala poklicna pot. Verjamem pa, da mi motivacije za aktivno udejstvovanje na društvu ne bo zmanjkalo.

Vizija za društvo zajema krepitev prepoznavnosti in prisotnosti društva v slovenskem prostoru. Želim si, da bo društvo še več sodelovalo z osnovnimi in srednjimi šolami, pa tudi s fakultetami izven Ljubljane. Na področju mednarodnega sodelovanja se odpirajo številne priložnosti. Vsekakor pa upam, da bo društvo glede na svojo dolgoletno tradicijo – je zagotovo eno od starejših društev v Sloveniji – pridobilo večjo prepoznavnost v slovenski javnosti. K temu bi zagotovo pripomogla tudi večja vključenost naših članov, med katerimi so številni strokovnjaki in predstavniki odločevalcev, civilne družbe, akademiki – verjamem, da v sodelovanju z motiviranimi prostovoljci društvo lahko postane forum za razpravo o aktualnem dogajanju v mednarodni skupnosti.

UTRINKI DOGAJANJA NA DRUŠTVU

Nekaj dobrega za prihodnost društva in njegovo knjižnico (Sabina Carli)

Vonj po prašnem, sproščen klepet prostovoljcev ter mladostna energija so se širili iz skladišča Društva za ZN za Slovenijo konec marca. Prostovoljci in prostovoljke društva so se namreč v luči Dneva za spremembe odločili, da je skrajni čas, da naredijo skupno akcijo, zavihajo rokave in uredijo prostore društva tako, da bodo lahko služili novim podvigom v prihajajočem letu.

Petek in soboto so namenili krepitevi odnosov v prostovoljski ekipi, hkrati pa preuredili prostore na Cankarjevi 1/II, kjer društvo domuje že vse od leta 1962. V prostorih namreč poleg pisarne, arhivske sobe in skladišča gostuje tudi obsežna knjižnica, v kateri društvo hrani publikacije in material OZN ter informativno in strokovno literaturo o dejavnosti OZN in drugih mednarodnih vprašanj ter knjige, revije in časopise ter druge publikacije posameznih držav članic OZN o mednarodnih vprašanjih in o notranjepolitičnih, geografskih, gospodarskih, socialnih, prosvetno-kulturnih in drugih vidikih njihovega položaja in razvoja. V želji, da bi v prihodnje knjižnico lahko ponudili na voljo širši javnosti, je bila ena izmed prioriteta letošnjega dneva za spremembe tudi skrb za

bibliografsko gradivo na društvu.

Poleg tega, da so prostovoljci in prostovoljke naredili nekaj dobrega za prihodnost društva in njegove knjižnice, so se ob tem še prijetno zabavali, med klepetom pa so se za povrh osnovali še obrisi novih projektov.

Ob svetovnem dnevu voda z učenci OŠ Kapela o pravici do vode (Kaja Primorac)

Vsako leto 22. marca obeležujemo svetovni dan voda. S tem namenom sta prostovoljki društva Tjaša Božič in Kaja Primorac v ponedeljek, 23. marca, na OŠ Kapela izvedli delavnico na temo človekovih pravic, znotraj katerih sta poseben poudarek namenili pravici do pitne vode in pomenu varovanja voda v mednarodni skupnosti.

Delavnica se je pričela z okvirno predstavitvijo Organizacije združenih narodov in njenega delovanja na področju človekovih pravic. Z učenci sta se, ob podpori avdio-vizualnih vsebin, sprehodili skozi temeljne dokumente človekovih pravic, med drugim so naslovili tudi Deklaracijo o pravicah otrok in spoznali, da slednje otrokom drugod po svetu niso popolnoma samoumevne. Nato sta prostovoljki nadaljevali s pravico do vode – z učenci sta se dotaknili tematik, kot so pomanjkanje pitne vode, onesnaževanje vodnih virov, skupaj pa so naslovili

tudi problematiko vodnih sporov, kateri so se v zadnjih letih precej razširili, ponekod tudi stopnjevali. Po teoretičnem delu so bili učenci pozvani k aktivnejšemu sodelovanju. Ob pomoči prostovoljk so ugotovili, da so tudi sami precej veliki porabniki vode, nato pa podali predloge, kako bi lahko porabo slednje zmanjšali. Pred koncem delavnice je pa je razred napolnilo pravo tekmovalno vzdušje, saj so se pomerili v kvizu, ki se je vsebinsko v celoti nanašal na pomen mednarodnega sodelovanja na področju voda. Celostno gledano je delavnica uspela odlično – učenci so bili tako navdušeni, da so se celo zaobljubili k zmanjšanju porabe pitne vode, četudi na račun lastne higiene.

O medkulturnem dialogu z novomeškimi dijaki (Kaja Primorac)

V torek, 24. februarja 2015, sta prostovoljki društva Kaja Primorac in Arbnore Avdylaj na Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Novem mestu izvedli delavnici o medkulturnem dialogu. Delavnici sta izvedli z dijaki četrtega letnika.

Namen delavnic je bil mlade ozaveščati o pomenu medkulturnega dialoga. Delavnici sta se začeli z opisovanjem posameznih s kulturo povezanih konceptov in nadaljevali s pogovorom o kulturni raznolikosti. Zavedanje in sprejemanje kulturne raznolikosti svoje države pomeni preprečevanje ustvarjanja predsodkov in stereotipov. Medkulturni konflikti so posledica nesprejemanja drugih kultur, torej negativnega stereotipiziranja pripadnikov drugih kultur glede na nepreverjena dejstva. Z dijaki so se pogovarjali o vlogi Organizacije združenih narodov pri preprečevanju konfliktov in obravnavali nekatere primere, kjer je organizacija posredovala pri reševanju le-teh.

Dijaki so aktivno sodelovali in predstavljali svoje lastne izkušnje, ko so bili predmet stereotipiziranja, ter opozorili na pomen strpnosti.

Z učenci OŠ Odranci o medkulturnem dialogu (Kaja Primorac)

V sredo, 4. februarja 2015, sta prostovoljki društva Kaja Primorac in Arbnore Avdylaj izvedli delavnico o medkulturnem dialogu na osnovni šoli v Odrancih.

Namen slednje je bil predvsem opozoriti na kulturno raznolikost, ki je ne omejujejo zgolj državne meje, temveč je njena paleta pestrosti ujeta že znotraj političnih entitet samih. Prav tako so otroci pomagali razjasniti pojma predsodek in stereotip, pri čemer smo prišli do zaključka, da so tako prvi, kakor drugi popolnoma neupravičeni, kljub temu pa lahko vodijo v medkulturne konflikte vseh stopenj, nenazadnje tudi do genocida.

Za razreševanje le-teh so naslovili tudi Organizacijo združenih narodov in na kratko povzeli njeno delovanje ter vlogo v mednarodni skupnosti. Še posebej so se zabavali pri doživetih simulacijah situacij, v katerih so otroci skušali prikazati pristne reakcije posameznikov, ki se zaradi vsakdanjega spleta okoliščin znajdejo sredi medkulturnega konflikta. Nasploh je bilo

sodelovanje otrok neoporečno – kakor tudi njihovo mišljenje. Videti nekaj tako neobremenjenega, nedolžnega in nepokvarjenega, kot so misli otrok, je resnično neprecenljivo. Zanje je vse tako preprosto. Morda je odrasla preračunljivost in teža odgovornosti tista, ki onemogoča ali vsaj upočasnjuje korenito in celostno reševanje konfliktov.

Če bi namreč stranke v konfliktih ravnale z vsaj malce večjo mero zaupljivosti, ali celo s kančkom otroške nedolžnosti, bi reševanje slednjih morda ne terjalo toliko nepotrebnih žrtev in našemu svetu ne napravilo toliko škode. Zato si iskreno želimo, da se globoko v srcih mlajših generacij trdno zasidra vest o sprejemanju in razumevanju drugačnosti, vest o medkulturnem dialogu.

Strokovni posvet o energetske pismenosti (Adriana Aralica)

V sklopu projekta En-lite je 22. januarja 2015 potekal strokovni posvet »Zakaj je pomembna energetska pismenost in kako jo lahko okrepimo?«. Udeležilo se ga je več kot 80 predstavnikov šolstva, energetike, odločevalcev, razvojnih agencij, nevladnih in strokovnih organizacij.

Na strokovnem posvetu so zbrane pozdravili Danijel Levičar, generalni direktor Direktorata za energijo, dr. Vinko Logaj, direktor Zavoda za šolstvo, Joshua M. Harris, vodja oddelka za politično-gospodarske zadeve na Veleposlaništvu ZDA v Ljubljani, Aleksander Mervar, direktor družbe ELES, in Martin Novšak, direktor družbe GEN energija. Uvodni govorniki so projektu EN-LITE in nadaljnjemu delu v zvezi z nadgradnjo priročnika izrazili svojo podporo.

Nato so naravoslovni, tehniški in družboslovni strokovnjaki z Univerze v Mariboru, Univerze v Ljubljani, Statističnega urada RS, ELES, ARAO, Društva za ZN za Slovenijo in Consensusa v treh vsebinskih sklopih, iskali odgovor na vprašanje: »Zakaj je pomembna energetska pismenost in kako jo lahko okrepimo?«. V imenu Društva za ZN je na posvetu sodeloval doc. dr. Boštjan Udovič.

Predstavitev aktivnosti Društva za ZN študentom Ekonomske fakultete (Adriana Aralica)

V torek, 16. decembra 2014, je predsednica mladinske sekcije Društva za ZN Adriana Aralica študentom Ekonomske fakultete v Ljubljani pri predmetu Temelji managementa, katerega nosilca sta prof. dr. Vlado Dimovski in prof. dr. Sandra Penger, predstavila aktivnosti društva.

Uvodoma je predstavila strukturo in področja delovanja Organizacije združenih narodov, nadaljevala pa z aktivnostmi Društva za ZN in študente k sodelovanju v društvenih aktivnostih. V zaključku je izpostavila tudi izzive, ki so specifični za management nevladnih organizacij, ki temeljijo na prostovoljskem delu.

Strokovna komisija izbrala nagrajence natečaja ob dnevu človekovih pravic (Adriana Aralica)

V letu 2014 je Društvo za Združene narode za Slovenijo že deveto leto zapored razpisalo natečaj ob dnevu človekovih pravic. S tradicionalno proslavo ter likovnim, literarnim in fotografskim natečajem za osnovno- in srednješolce ob dnevu človekovih pravic želimo na Društvu za Združene narode opozarjati na pomen varovanja in spoštovanja človekovih pravic.

Društvo za Združene narode za Slovenijo vsako leto izpostavi eno izmed človekovih pravic ter osnovnošolce in srednješolce povabi, da o izbrani pravici v obliki risbe ali besede delijo svoje vtise in razmišljanja. Društvo je za temo letošnjega natečaja izbralo medkulturni dialog, saj želimo med mladimi dvigniti raven ozaveščenosti o pomenu sodelovanja in predvsem spoštovanja različnih kultur. Decembra 2012 je namreč Generalna skupščina Združenih narodov obdobje 2013–2022 razglasila za mednarodno desetletje zблиževanja kultur. V letošnjem letu natečaj in proslavo ob dnevu človekovih pravic organiziramo v sodelovanju s Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO.

Na natečaj se je odzvalo več kot 30 šol iz vse Slovenije z več kot 200 izdelki. Otroci od 1. razreda osnovne šole pa vse do 4. letnika srednje šole so pokazali svoje likovne spretnosti, fotografski talent ter literarno žilico.

Strokovna komisija, ki jo sestavljajo Polona Demšar, akademska kiparka in fotografinja; Blaž Vehovar, akademski slikar; in Tatjana Logaj, profesorica slovenskega jezika, je izbrala nagrajence letošnjega natečaja.

V kategoriji likovnih del so nagrajena dela naslednjih avtorjev:

- Sara MAGDIČ (kategorija: 1.–2. razred OŠ, mentorica: Mojca Urbanija)
- Nuša PETEK (kategorija: 1.–2. razred OŠ, mentorica: Mojca Urbanija)
- Zarja TAŠKAR BELOGLAVEC (kategorija: 1.–2. razred OŠ, mentorica: Janja Modrijančič)
- Milena GJÖREK (kategorija: 3.–4. razred OŠ, mentorica: Karin Cigler Maček)
- Vid LOVŠIN (kategorija: 3.–4. razred OŠ, mentorica: Marjeta Hudolin)
- Lena ZUPANČIČ (kategorija: 3.–4. razred OŠ, mentorica: Mihaela Gerjovič)
- Kristjan BAHOR (kategorija: 5.–6. razred OŠ, mentorica: Vlasta Henigsman)
- Ema NASTIČ (kategorija: 5.–6. razred OŠ, mentorica: mag. Maja Žura)
- Anej PADOVAN (kategorija: 5.–6. razred OŠ, mentorica: Marica Faletič)
- Zala BRULC (kategorija: 7.–9. razred OŠ, mentorica: Vlasta Henigsman)
- Hana PAŠIČ (kategorija: 7.–9. razred OŠ, mentorica: Vlasta Henigsman)
- Katja Uršula SIMONIČ (kategorija: 7.–9. razred OŠ, mentorica: Sabina Golež)
- Aleksandra KMETIČ (kategorija: SŠ, mentorica: Romana Orthaber)
- Maja LAMPRET (kategorija: SŠ, mentorica: Vesna Emeršič)
- Nina PODAKAR (kategorija: SŠ)

- 1.a razred OŠ Frana Kranjca (kategorija: skupinska dela, mentorici: Anja Kunej in Urška Ivezic)
- Tarik HAMIDOVIĆ in Benjamin MEHIĆ (kategorija: skupinska dela, mentorica: mag. Maja Žura)
- Teja LAH BOBEK in Nejc ŠIMAC (kategorija: skupinska dela, mentorica: mag. Maja Žura)
- Nataša KOS (kategorija: inštalacije, mentorici: Barbara Bezjak in Mateja Miklošič)
- Teja MAROT (kategorija: inštalacije, mentorici: Barbara Bezjak in Mateja Miklošič)
- Teja ŽUGMAN (kategorija: inštalacije, mentorici: Barbara Bezjak in Mateja Miklošič)

V kategoriji literarnih del so nagrajena dela naslednjih avtorjev:

- Mia DORMAN (kategorija: OŠ, mentorica: Mojca Andrej)
- Pika KOVAČ (kategorija: OŠ, mentorica: Zdenka Ivančič)
- Jona LEVAR (kategorija: OŠ, mentorica: Zdenka Primožič)
- Lota MARTINJAK (kategorija: OŠ, mentorica: Špela Čekada Zorn)
- Urška KOŠIR (kategorija: SŠ, mentorica: Ana Prevc Megušar)
- Ervin SMAJIĆ (kategorija: letnik SŠ)

V kategoriji fotografskih del so nagrajena dela naslednjih avtorjev:

- Andreas PIRC (kategorija: SŠ, mentorica: Karin Kozamernik)
- Gjorgji SHEMOV (kategorija: SŠ, mentorica: Barbara Bedenik)

Avtorji nagrajenih del bodo priznanja in simbolične nagrade prejeli na proslavi dneva človekovih pravic, ki bo potekala 9. decembra 2014 na Univerzi v Ljubljani. Nagrajena likovna in fotografska dela bodo objavljena v galeriji na naši spletni strani in od januarja 2015 razstavljena v prostorih društva. Čestitke vsem nagrajencem!

Predsednik DZ RS dr. Brglez ob dnevu človekovih pravic izpostavil univerzalnost človekovih pravic za vsakogar (Adriana Aralica)

Društvo za Združene narode (ZN) za Slovenijo je 9. decembra 2014 s proslavo v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani obeležilo dan človekovih pravic. Slavnostni govornik je bil predsednik Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milan Brglez. Na proslavi, ki je bila organizirana v sodelovanju s Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO, so bila podeljena priznanja in nagrade avtorjem nagrajenih likovnih, literarnih in fotografskih del na natečaju ob dnevu človekovih pravic.

Uvodoma je udeležence proslave pozdravil predsednik društva prof. dr. Bojka Bučarja, ki je izpostavil tradicijo obeleževanja dneva človekovih pravic na Društvu za ZN za Slovenijo. Uvodnemu nagovoru je sledila video poslanica generalnega sekretarja ZN Ban Ki-moon ob dnevu človekovih pravic.

Slavnostni govornik dr. Milan Brglez je v svojem govoru izpostavil, da je dan človekovih pravic zagotovo eden najbolj pomembnih mednarodnih dni, »ker nas povezuje v samem bistvu našega obstoja – kot subjekte človekovih pravic, kot ljudi«.

V nadaljevanju je sledila osrednja točka proslave, podelitev priznanj in nagrad avtorjem najboljših likovnih, literarnih in fotografskih del na natečaju ob dnevu človekovih pravic, ki je potekal na temo medkulturnega dialoga. Nagrajencem iskreno čestitamo!

Proslava se je zaključila s kratkim filmom dijakov Gimnazije Ptuj z naslovom »Poveličevane, a kršene«, ki je bil nagrajen na mednarodnem mladinskem natečaju kratkih filmov »*This human world*«. (foto: Martin Brumec)

MODEL UNITED NATIONS CLUB (MUNSC)

MUNSC-ova konferenca 2015: Situacija v Somaliji

Na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani je 13. in 14. februarja 2015 ponovno potekala konferenca MUNSC-a. Tokrat so bili člani MUNSC preneseni v leto 1993, kjer so se v okviru Varnostnega sveta Združenih narodov (ZN) soočili z vse bolj zaostrujočim se položajem v Somaliji. Konferenco je uradno odprl predsednik Društva za ZN za Slovenijo prof. dr. Bojko Bučar, ki mu je s kratkim nagovorom sledil še generalni sekretar konference Vid Tomić.

Kot vedno, je bila v odboru prisotna tudi krizna ekipa, ki je skrbela za napeto razpoloženje in za dramatično stopnjevanje dogodkov. Čeprav je prvih nekaj ur kazalo na hiter in jasen odziv Varnostnega sveta ZN, so se stvari kmalu spremenile. Krizna ekipa je udeležencem posredovala poročila o incidentu prijateljskega ognja med silami Združenih držav in Pakistana, ki je na pakistanski strani terjal več kot 70 smrtnih žrtev. Na tej točki so se prej enotne članice Sveta razdelile in vnela se je vroča razprava o nadaljnjih korakih Sveta.

Ko je naslednje krizno poročilo pokazalo, da je konflikt v Somaliji prestopil državne meje in začel ogrožati dele Etiopije in Džibutija, je postalo jasno, da je potreben hiter in odločen odziv. Priprave na sprejetje osnutka resolucije so potekale v odsotnosti predstavnika Združenih držav. Ker so preostale članice ocenile, da obstajajo jasni znaki ameriške vpletenosti v konflikt v Somaliji, so se odločile, da ZDA razglasijo za udeleženca v sporu in tako pokažejo svoje nezadovoljstvo z ameriško politiko v Somaliji. Po mnogih razgretih razpravah so članice Sveta dosegle kompromis. Čeprav so bile zaradi prejšnje odločitve sveta ZDA izločene iz glasovanja o končni resoluciji, so preostale članice upoštevale njihove predloge in sprejele dokument, ki je ustvaril podlago za novo mirovno misijo v Somaliji z mnogo širšimi pooblastili. Svet je poleg tega pooblastil generalnega sekretarja ZN, da razišče

informacije o masovnih kršitvah mednarodnega humanitarnega prava, tako v Somaliji kot v drugih prizadetih državah, in da razišče možnosti za vzpostavitev mednarodnega sodnega mehanizma za pregon kršitev 3. člena Ženevske konvencije iz leta 1949, Drugega protokola k Ženevskim konvencijam iz leta 1977 in drugih kršitev mednarodnega humanitarnega prava.

Končna resolucija je bila sprejeta z štirinajstimi glasovi za in enim glasom proti. Konferenca se je končala s kratko zaključno slovesnostjo v sproščenem vzdušju. Člani MUNSC so pokazali široko paleto sposobnosti, znanja, poznavanja sistema ZN in iznajdljivosti, s čimer so navdušili člane izvršnega sveta MUNSC.

Dvodnevna delavnica MUNSC

V decembru je MUNSC organiziral in izpeljal dvodnevno delavnico ter simulacijo delovanja Varnostnega sveta OZN (VS OZN). S pomočjo starejših članov so se udeleženci delavnice seznanili, kako pripraviti temeljito analizo države, ki jo zastopajo, in tudi dokumenta, ki vsebuje smernice delovanja neke države v odnosih z drugimi. Ker le-to predstavlja temelj za sodelovanje na simulacijah, jim bo zagotovo v veliko pomoč na prihodnjih konferencah. Na delavnici so se učili tudi pisanja resolucij, ki ničkolikokrat predstavljajo končni izdelek oz. konsenz sodelujočih v različnih formatih simulacij delovanja OZN.

V okviru drugega dneva so člani svoje sveže pridobljene izkušnje lahko preizkusili tudi v praksi, in na simulaciji delovanja VS OZN na temo »Ebola kot grožnja svetovnemu miru in varnosti«. Glavni cilji simulacije so vključevali razpravo, pripravo in vlaganje amandmajev na osnutek resolucije pod sponzorstvom Avstralije. Kljub aktivni udeležbi članov in produktivni razpravi udeležencem ob koncu sicer ni uspelo sprejeti resolucije, saj si je predstavnik LR Kitajske pridržal pravico do veta. (foto: MUNSC)

Druga MUN simulacija na temo dostopa do interneta kot človekove pravice

Konec novembra so se člani MUNSC ponovno srečali na simulaciji Sveta za človekove pravice. Tema »internet kot človekova pravica« je odprla napeto in razgreto razpravo, v kateri so udeleženci naslavljali predvsem vprašanje, ali internet predstavlja bolj razvojno priložnost ali grožnjo družbi in posameznikom. Slišati je bilo mnogo nasprotujočih mnenj glede narave uporabe interneta, z njo povezanih problematik in potencialov ter glede vloge države, ki bi jo naj imela pri regulaciji medmrežja.

Kot smo pričakovali, konsenza glede osnovnega vprašanja interneta kot osnovne človekove pravice ni bilo mogoče doseči. Kljub temu pa so člani MUNSC izkazali visoko raven argumentacijskih sposobnosti in zdravo mero humorja, ki je poskrbela za sproščeno vzdušje. Za konec izpostavljamo odziv delegata Združenega kraljestva na predlog predstavnika Ruske

federacije o uvedbi osebnih izkaznic kot predpogoja za dostop do interneta: "Obstaja velika razlika med vstopanjem v nočni klub in dostopanjem do medmrežja. Člani izvršnega sveta MUNSC pozdravljajo te modre besede in upajo, da jih bo v prihodnosti slišati še več.

Član MUNSC-a sodeloval na 20. izvedbi CUIMUN-a

MUNSC s ponosom obvešča, da je njen član in izkušen MUN-ovec Pawel Aleksander Kupis – kot predsedujoči Posebnemu odboru za politična vprašanja in dekolonizacijo (SPECPOL) – sodeloval na 20. *Cambridge University International Model United Nations* (CUIMUN), ki se je odvil med 28. in 30. novembrom 2014.

CUIMUN, kot ena izmed najstarejših konferenc tega tipa v Veliki Britaniji, si je v svoji dvajsetletni zgodovini po zaslugi zanimivih tem, kakovostnih razprav in družabnih dogodkov pridobil izjemen ugled v MUN skupnosti.

Razprava na temo »odgovornost zaščititi« je pričakovano razgrela vzdušje med delegati, ki so poskušali predlagati konkretne ukrepe za spodbujanje in zaščito demokratičnih vrednot in človekovih pravic ob hkratnem spoštovanju načela državne suverenosti.

V okviru SPECPOL-a je potekala tudi razprava o dejavnostih mednarodnih naftnih podjetij in družbene odgovornosti le-teh v državah, kjer delujejo. Ključni dogodek, ki je deloval kot osnova za razpravo, je bilo razlitje nafte na ameriško-japonski naftni ploščadi v Južnokitajskem morju, delegati pa so bili pozvani k pripravi celovitega okvirja za preprečevanje podobnih okoljskih katastrof v prihodnosti. Nadalje so morali zasnovati tudi učinkovit načrt za takojšnje ukrepanje, da bi omejili in izboljšali okoljske posledice izlitja nafte.

MUNSC pripravil prvo krajšo simulacijo v letošnjem študijskem letu

Dne 30. oktobra 2014 je MUNSC pripravil prvo krajšo simulacijo v letošnjem študijskem letu. Stari in novi člani so se, skupaj z izvršnim odborom MUNSC, sestali ob 18. uri na Fakulteti za družbene vede.

Srečanje se je pričelo s predstavitvijo vseh prisotnih, v nadaljevanju pa so bila predstavljena osnovna proceduralna pravila. Glavni delegat (*Head Delegate*) Vid Tomić je v prvem delu predstavil ter razložil osnovna proceduralna pravila, nepogrešljiva za simulacijo, v drugem delu pa je teorijo bolj nazorno prikazal tudi s pomočjo videa. Ko so udeleženci osvojili novo znanje, so jim bili dodeljeni napisi z državo, ki so si jo predhodno izbrali, in se je simulacija tudi uradno lahko začela. Novi

člani so pričeli z otvoritvenimi govori na temo smrtne kazni, medtem ko so bolj izkušeni člani postali bolj aktivni v drugem delu simulacije, kjer se je razvnela debata o razlogih za smrtno kazen ter različnih kulturnih in verskih pogledih na le-to. Burna razprava se je pojavila med državami, ki ohranjajo dolgoletno tradicijo uporabe smrtne kazni za najhujše zločine, ter

državami, ki menijo, da je takšen način kaznovanja nesprejemljiv. Predsedujoča simulaciji – predsednica MUNSC-a Nikolina Čenić in glavni delegat Vid Tomić – sta bila vesela aktivnega sodelovanja vseh prisotnih.

Izvršni odbor MUNSC verjame, da bodo v prihajajočih krajših in daljših simulacijah aktivno sodelovali prav vsi člani, ki bodo ponosno zastopali pozicije svojih držav. Medtem ko so se po zaključku simulacije člani MUNSC odpravili domov, upamo, da s pozitivnimi vtisi, pa je izvršni odbor MUNSC že pričel s pripravo novih delavnic ter simulacij. (foto: MUNSC)

MUNSC na BEUMu 2014

Simulacije delovanja Evropske unije v Beogradu (BEUM), ki je bil med 15. in 19. oktobrom 2014 uspešno izveden že četrtrič zapored, sta se udeležila tudi dva člana *Model United Nations Slovenia Club*-a (MUNSC), ki deluje v okviru mladinske sekcije Društva za ZN za Slovenijo. Več kot 200 mladih voditeljev iz več kot 30 držav se je zbralo v Beogradu v okviru konference BEUM, ki je bila po besedah organizatorjev in številnih drugih najboljša do sedaj.

MUNSC sta predstavljala člana Ana Kristovič in Vid Tomić, ki sta bila povabljeni s strani organizatorjev konference in prevzela zahtevni vlogi podpredsednice Evropskega sveta in Visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Evropski svet je vneto obravnaval politiko EU do Zahodnega Balkana.

BEUM se je končal prehitro in naša člana sta ponosna, da sta tvorila del tega neverjetnega Predsedstva in še ene edinstvene konference. Le-ta je bila prepletena z adrenalinom, vnetimi razpravami in živahnimi družabnimi dogodki v enem najbolj osupljivih mestih na svetu – Beogradu. (foto: BEUM)

UTRINKI IZ SVETA – Kaj nas je zanimalo?

INCB poročilo: Tri četrtine sveta ima omejen dostop do protibolečinskih zdravil ali je celo brez njega

Mednarodni nadzorni svet za droge (INCB), s sedežem na Dunaju, je v Londonu predstavil svoje letno poročilo za 2014. V njem opozarja, da ima okoli 5,5 milijarde ljudi še vedno omejen dostop do zdravil, ki vsebujejo narkotične snovi kot sta kodein in morfin, ali so celo brez dostopa. To pomeni, da 75 odstotkov svetovnega prebivalstva nima dostopa do protibolečinskih zdravil.

Haaško tožilstvo zahteva, da se Šešelj vrne v pripor

Tožilstvo Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju Jugoslavije (ICTY) je vložilo predlog, da sodišče prekliče začasno izpustitev vodje srbskih radikalcev Vojislava Šešlja in zahteva njegovo vrnitev v pripor. Kot so zapisali, je med vrnitvijo v Srbijo očitno kršil minimalne pogoje sodišča, med drugim tudi prepoved vplivanja na priče.

Amnesty International Izrael obtožil vojnih zločinov

Med poletno vojno med izraelskimi silami in oboroženci iz vrst palestinskega gibanja Hamas je bilo ubitih več kot 2100 Palestincev, večinoma civilistov. 10. december 2014, London – Izraelska vojska je med ofenzivo na območje Gaze to poletje zagrešila vojne zločine, ki jih je treba preiskati, je ocenila organizacija za zaščito človekovih pravic Amnesty International. (foto: Mohammed Salem/Reuters)

V veljavi nova mednarodna pogodba o trgovini z orožjem

Konec decembra je v veljavo stopila mednarodna pogodba o trgovini z orožjem (ATT), ki jo je podpisalo 130 držav, ratificiralo pa 60, med njimi aprila lani tudi Slovenija. Pogodba ureja več milijard dolarjev vredno trgovino z orožjem od pištol do tankov, ladij in letal.

IMF na poti v Kijev

IMF je Ukrajini aprila lani obljubil 17 milijard dolarjev pomoči, vendar pa je Kijev doslej dobil le okrog 4,55 milijarde. Mednarodni denarni sklad (IMF) je konec decembra lani sporočil, da bo 8. januarja v Kijev prispela posebna misija sklada, ki bo nadaljevala pogovore o izvajanju programa gospodarske reforme. Ruski predsednik Vladimir Putin pa je IMF pozval, naj nadaljuje s pomočjo Ukrajini, poroča Slovenska tiskovna agencija.

Resolucija o Palestini v VS poražena

Varnostni svet Združenih narodov ni potrdil resolucije o določitvi roka o palestinski državnosti. Po pričakovanjih so ji odločno nasprotovale Združene države Amerike, medtem ko so Kitajska, Francija in Rusija skupaj s še petimi državami resolucijo potrdile. Za odobritev v 15-članskem svetu je tako zmanjkal le en glas, poroča agencija AFP.

Palestinci bodo prvega aprila pristopili k ICC

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon je včeraj sporočil, da se bodo Palestinci prvega aprila pridružili Mednarodnemu kazenskemu sodišču (ICC). Palestincem bo to omogočilo pregon Izraela za vojne zločine, piše Slovenska tiskovna agencija.

Palestinski voditelj Mahmud Abas je dokumente o pristopu k ICC in še 16 drugim konvencijam podpisal po tem, ko je v Varnostnem svetu ZN propadla resolucija, ki je določala rok 12 mesecev za mir in rešitev spora med Izraelci in Palestinci ter popoln umik Izraela s palestinskih zasedenih ozemelj do leta 2017.

Palestina ima v ZN status države opazovalke, kar sicer ni enako članici, a ji vseeno omogoča vstop v številne mednarodne organizacije, piše STA. Na tej podlagi so palestinske oblasti tudi vložile dokumente za pristop ozemlja, ki je dejansko še vedno pod izraelsko okupacijo, k ICC. Položaj je zanimiv, saj Izrael ni član ICC in zato sodišče nima pristojnosti za delo na njegovem ozemlju, dodaja STA. Obenem pa Izrael zaseda ozemlje, ki ga je generalna skupščina ZN priznala kot državo in na katerem je potekalo že več vojn ter so bili storjeni vojni zločini.

Odločitev ujezila Izrael

Palestinska odločitev je močno razjezila Izrael, vznejevoljila pa je tudi ZDA, ki prav tako niso pristopile k ICC. Judovska država je v odgovor zamrznila nakazilo denarja, ki ga v imenu palestinskih oblasti zbere s pobiranjem davka na dodano vrednost in carin na blago. Palestinska ozemlja so tako ostala brez denarja, ki je ključen za delovanje palestinskih oblasti. Gre za dobrih sto milijonov evrov mesečno, piše STA. Na izjavo Bana,

da se bo Palestina ICC pridružila s 1. aprilom, se na izraelskem zunanjem ministrstvu za zdaj niso želeli odzvati.

ICC je medtem že sporočil, da so palestinske oblasti formalno priznale pristojnost sodišča za preiskavo zločinov med vojno v Gazi minulo poletje. Gre za postopek, ki je ločen od pristopa k ICC, sodišču pa bo omogočil preiskavo zločinov, do katerih naj bi prišlo po 13. juniju 2014, ko je Izrael sprožil vojaške operacije na palestinskih ozemljih. Ne pomeni pa to avtomatične sprožitve preiskave, so po pisanju STA poudarili na ICC. (Vir: Delo, foto: Ronen Zvolun/Reuters, Suhaib Salem/Reuters)

Boštjan Videmšek: Kriza=stanje: Duhovi Sredozemlja

Sredozemlje: veliki zločin proti človeštvu. Dve »ladji duhov«, ki sta ju italijanska obalna straža in islandska posadka evropske operacije Triton iz Sredozemlja varno pripeljali v pristanišča v južni Italiji, v celoti poseebljata evropsko priseljsko politiko: evropsko antipolitiko do priseljencev.

Ena izmed ladij, na kateri je bilo 359 ljudi, v veliki večini sirskih beguncev, je plula pod zastavo Sierre Leone in je bila namenjena prevozu živine. Prekupčevalci so sirske begunce najprej pobrali v enem od libanonskih pristanišč, potem pa so pripluli do turškega pristanišča Mersin, kjer se je na ladjo Ezadeen vkrcala glavnina ljudi, ki so prebegnili iz najbolj krvave vojne našega časa. Približno štirideset navtičnih milj pred italijansko obalo je posadka ladje, ki je ves čas nosila maske, da jih »potniki« ne bi prepoznali, izginila neznano kam – naši viri zatrjujejo, da so člani posadke le odvrgli maske, se preoblekli in se potuhnjeno pomešali med stiskajočo se in premraženo množico, ki je pet dni brez vode in hrane čakala na odrešitev.

Ladja, ki je med drugim ostala tudi brez goriva, je – le na videz – ostala prepuščena sama sebi. Tako kot pri ladji Blue Sky M, ki je plula pod moldavsko zastavo in na kateri je bilo skupaj skoraj neverjetnih 960 beguncev in priseljencev, med njimi 800 Sirk in Sircev, so prekupčevalci v popolnosti izpeljali veliki mrhovinarski posel, ki temelji na absolutnem zlu. Ljudem, ki bežijo pred že skoraj štiri leta trajajočo vojno, so pobrali še zadnje prihranke, jih naložili v prostor za živino in jih, tudi nosečnice in dojenčke, poslali proti evropskim taboriščem. Ko so se približali italijanski obali, so se potuhnili. Vedeli so, da jih bodo pripadniki italijanske mornarice in (ali) patetične evropske operacije Triton, ki je zamenjala uspešno, a »bankrotirano« italijansko operacijo Mare Nostrum (Naše morje), prej ali slej pripeljali na varno. Znebili so se odgovornosti, prikrili sledove in z neposredno pomočjo bruseljskih birokratov in vsake evropske države, ki kljub soodgovornosti za razmere v Siriji nikakor noče sprejeti več kot le komaj simbolno število sirskih beguncev, seveda vključujoč Slovenijo, izpeljali popoln zločin.

Najbolj strašljivo pri zgodbi obeh »ladij duhov« je, da tisti begunci, ki jim je uspelo priti do italijanskih pristanišč, spadajo med tiste, ki so imeli (veliko) srečo. Srečo, da so zbežali pred vojno vihro. Srečo, da so preživeli smrtonosno pot čez zimsko Sredozemlje, kjer je v velikem zločinu proti človeštvu in neposredni posledici rasistične in ksenofobne evropske priseljske politike v zadnjih desetih letih umrlo najmanj 22.000 ljudi. Srečo, da so jih – v nasprotju z begunci iz Gaze, ki so, zapuščeni sredi morja, pomrli pred očmi Evrope – še dovolj hitro našli. Srečo, da bodo zdaj lahko preživeli nekaj časa v azilnih in begunskih centrih, kjer bodo lahko

vsaj upali na začetek novega življenja v Evropi, ki pa ga zaradi evropske tako priseljenske kot begunske politike skoraj gotovo ne bodo dočakali. (Vir: Delo, foto: Massimo Settini/Reuters)

Ukrajina IMF zaprosila za nov program pomoči

Ukrajina je Mednarodni denarni sklad (IMF) zaprosila za nov širši program pomoči, hoče pa doseči tudi spremembo pogojev za poplačilo dolgov, je v Davosu po pogovoru z ukrajinskim predsednikom Petrom Porošenkom povedala generalna direktorica IMF Christine Lagarde.

Sodišče v Haagu zavrnilo tožbi Hrvaške in Srbije za genocid

Meddržavno sodišče v Haagu (ICJ) je v celoti zavrnilo tožbi za genocid v letih 1991–1995, ki sta ju druga proti drugi vložili Hrvaška in Srbija. Kot so dejali, Hrvaška ni uspela dokazati izrecnega namena Srbije, da izvede genocid nad Hrvati, Srbija pa ni prepričala sodišča, da je Hrvaška kršila konvencijo ZN o genocidu med operacijo Nevihta.

Protipehotne mine kljub prepovedi še vedno terjajo mnoga življenja

Ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o nevarnosti min je posebna pozornost namenjena eksplozivnim ostankom vojn, ki ogrožajo varnost ljudi v njihovem domačem okolju. Kljub prepovedi uporabe protipehotnih min je v svetu vsako leto še vedno okoli tri tisoč novih žrtev min in drugih eksplozivnih ostankov vojn. (Vir: MMC RTV SLO)

Podaljšan certifikat OZN v rokah policije

Generalni direktor policije Marjan Fank je 1. aprila 2015 sprejel generalmajorja Dobrana Božiča, obrambnega predstavnika pri Stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku, ZDA.

Med pogovorom je Božič Fanku predal certifikat OZN za osnovno usposabljanje policistov kandidatov za delo v mednarodnih civilnih misijah. Slovenska policija je ta mednarodno verificiran program usposabljanja prvič prejela leta 2010. (Vir: Policija)

SPOROČILA GENERALNEGA SEKRETARJA

Sporočilo ob dnevu človekovih pravic (10. december)

Povejmo na glas ob dnevu človekovih pravic.

Obsodimo vlade, ki zanikajo pravice katere koli osebe ali skupine.

Poudarimo, da so človekove pravice za vse nas, v vsakem trenutku, kdorkoli smo in od koderkoli prihajamo; ne glede na družbeni položaj, naše mnenje, spolno usmerjenost in druge okoliščine.

Zavzemimo se za posameznikove pravice, družbeno stabilnost in globalni napredek.

Kot Združeni narodi varujemo človekove pravice, saj je to naše plemenito poslanstvo. Zavedati se moramo, da če ljudje lahko uživajo svoje pravice, se gospodarstva razvijajo in vlada mir.

Kršitve človekovih pravic so več kot osebne tragedije. So opozorilo, da lahko pričakujemo veliko večjo krizo.

V tem pogledu si pobuda ZN »*Human Rights Up Front*« (človekove pravice v ospredje) prizadeva ta opozorila upoštevati. Ciljno se sestanemo, da najdemo odgovore na kršitve, preden se le-te sprevržejo v množična grozodejstva ali vojne zločine.

Vsakdo se lahko pridruži boju proti krivicam, nestrpnosti in ekstremizmu.

Države pozivam, da spoštujejo svoje obveznosti glede zaščite človekovih pravic, in sicer vsak dan v letu. Javnost pozivam, da od svojih vlad zahteva odgovornost. Hkrati pozivam k posebni zaščiti zagovornikov človekovih pravic, ki se pogumno zavzemajo za naš skupni cilj.

Odzovimo se na krike izkoriščanih in postavimo v ospredje človekovo dostojanstvo, do katerega ima pravico prav vsak.

Sporočilo ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta (27. januar)

Danes mineva sedemdeset let od osvoboditve nacističnega koncentracijskega taborišča Auschwitz-Birkenau.

V taborišču je umrlo več kot milijon jetnikov, predvsem Judov. Nacisti so v tem taborišču uvedli pošasten koncept »'industrializiranega uboja«; ljudi se je pobijalo brutalno in sistematično. Med žrtvami so bili tudi Poljaki, ki niso bili Judje, politični zaporniki, sovjetski vojni ujetniki, Sinti in Romi, homoseksualci, gibalno ovirani in Jehove priče.

Množični pobjoj, ki mu ni primere v človeški zgodovini, je bil motiviran na podlagi perverzne in na rasi temelječe ideologije nacistov. Slednji so si prizadevali, da izsledijo in ubijejo vsakega Juda ter vse druge, ki so jih pojmovali kot manjvredne.

Človeštvo se je združilo, da premaga nacistično grožnjo. Danes smo ponovno na preizkušnji. Povsod po svetu se manjšine pogosto soočajo s fanatizmom. Sektaške napetosti in druge oblike nestrpnosti so v porastu. Antisemitski napadi se nadaljujejo, pri čemer se Jude pobija samo zato, ker so Judje. Ranljive skupine po svetu še naprej pokopavajo svoje bližnje in živijo v strahu pred nadaljnjim nasiljem.

Na podlagi tragedije druge svetovne vojne in holokavsta je bila oblikovana misija Organizacije združenih narodov. Zavezani smo, da ščitimo ranljive, spodbujamo temeljne človekove pravice in podpiramo svobodo, dostojanstvo in vrednost vsakega posameznika.

V zadnjem desetletju je Posebni program Združenih narodov za osveščanje o holokavstu mobiliziral učence in pedagoge po vsem svetu ter pomagal pri uresničevanju naše misije. Hvaležni smo za pomoč naših številnih partnerjev, vključno s preživelimi holokavsta, ki so prispevali k našemu delu. Delo partnerjev je samo v zadnjem letu doseglo 42 držav.

Vsak dan smo priča nasilju in diskriminaciji, kar je krut opomnik, kako smo še vedno daleč od polnega spoštovanja človekovih pravic in odprave genocidnih teženj. Okrepiti moramo naša prizadevanja za odpravo globokih korenin sovraštva in nestrpnosti. Ljudje po svetu se morajo združiti, da ustavijo cikel nestrpnosti ter gradijo svet vključevanja in medsebojnega spoštovanja.

Sporočilo ob mednarodnem dnevu žensk (8. marec)

Pred dvajsetimi leti, ko je svet sklical prelomno konferenco o človekovih pravicah žensk, je uničujoči konflikti v nekdanji Jugoslaviji pozornost svetovne javnosti preusmeril v posilstva in druge vojne zločine proti civilistom. Dve desetletji kasneje se še vedno dogajajo grozovite zgodbe, kjer skrajneži zlorabljajo sedem let stara dekleta za vojno obračunavanje. Ob takšnih dejstvih se brez težav sprašujemo o smiselnosti mednarodnih srečanj. Pred nami je dolga pot do popolne enakopravnosti, pri čemer mora biti preprečevanje nasilja na podlagi spola naš osrednji cilj. Kljub temu smo v zadnjih dveh desetletjih dosegli pomemben napredek, s čimer se je izkazala trajna vrednost svetovne konference o ženskah v Pekingu leta 1995.

Od sprejetja pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje je izjemno število deklet doseglo boljši dostop do bolj kvalitetnega izobraževanja kot kdajkoli prej. Število žensk, ki umrejo pri porodu, se je skoraj prepolovilo. Več žensk vodi podjetja, vlade in svetovne organizacije. Te dosežke pozdravljam. Istočasno si moramo ob mednarodnem dnevu žensk priznati, da je bil napredek preveč počasen in neenakomeren. Storiti moramo veliko več, če želimo pospešiti vsesplošen napredek.

Svet se mora združiti v odgovoru na napade na ženske in dekleta s strani nasilnih skrajnežev. Od Nigerije in Somalije do Sirije in Iraka se telesa žensk zlorabljajo kot bojno polje, na

katerem se izvajajo specifične in sistematične strategije; pogosto na podlagi narodnosti ali vere. Ženske so žrtve napadov preprosto zato, ker poskušajo uveljaviti svoje pravice do izobraževanja in osnovnih storitev družbe; so žrtve posilstev in zlorabljeni kot spolne sužnje; so proti svoji volji dane kot nagrada borcem ali se z njimi trguje znotraj ekstremističnih skupin preko omrežjih trgovine z ljudmi. Zdravnice, medicinske sestre in druge so bile umorjene preprosto zato, ker so izvajale svoj poklic. Zagovorniki človekovih pravic žensk so dovolj pogumni, da se borijo proti takšnim grozodejstvom in vedno znova tvegajo svoje življenje; včasih ga tudi izgubijo.

Sprejeti moramo jasno globalno stališče proti tovrstnim napadom na človekove pravice žensk. Mednarodna skupnost mora svoje ogorčenje prevesti v smiselne ukrepe, kar vključuje humanitarno pomoč, psiho-socialne storitve in druge oblike podpore ter v prizadevanja, da storilci odgovarjajo za svoje zločine. Ker so ženske in dekleta pogosto prve tarče napadov, morajo biti njihove pravice v središču naše strategije, ki cilja rešiti ta vse bolj kompleksen problem. Opolnomočene ženske in dekleta so naše najboljše upanje za trajnostni razvoj družb, ki so prešle določen konflikt. So najboljši generator razvoja, najboljše upanje za spravo ter najboljše varovalo pred radikalizacijo mladih in ponovitvijo ciklov nasilja.

Tudi v družbah, ki živijo v miru, obstaja čisto preveč deklet in žensk, ki so še vedno tarče nasilja v družini, pohabljanja ženskih spolnih organov in drugih oblik nasilja, ki travmatizirajo posameznice in uničujejo celotne družbe. Diskriminacija ostaja velika ovira, ki jo moramo odpraviti. Povečati moramo možnosti žensk v politiki, gospodarstvu in drugih področjih. Spremeniti moramo vzorce razmišljanja, še posebej med moškimi, in le-te spodbuditi, da sami postanejo dejavnik sprememb. Zavedati se moramo, da naložbe v enakopravnost spolov ustvarjajo gospodarski napredek, družbeno in politično vključenost ter druge ugodnosti, ki nato krepijo stabilnost in človekovo dostojanstvo.

Letošnje leto je ključnega pomena za doseganje napredka na področju človekovih pravic žensk. Mednarodna skupnost se močno trudi pri oblikovanju nove agende za trajnostni razvoj, ki bo gradila na dosežkih razvojnih ciljev tisočletja ter oblikovala politike in družbeni kapital za naslednjo generacijo. Če resnično želimo doseči napredek, mora razvojna agenda po letu 2015 dati prioriteto enakopravnosti med spoloma in opolnomočenju žensk. Svet ne bo nikoli uresničil 100 odstotkov svojih ciljev, če 50 odstotkov njenih prebivalk ne more uresničiti svojega polnega potenciala. Ko bomo sprostili moč žensk, bomo zagotovili lepšo prihodnost za vse nas.

sporočilo ob svetovnem dnevu vode (22. marec)

Letos, ko se Združeni narodi pripravljajo na septembrsko sprejetje nove razvojne agende za obdobje po letu 2015, svetovni dan vode izpostavlja bistveno in povezano vlogo vode. Na vodo se zanašamo pri javnem zdravstvu in pravičnem razvoju, bistvena je za energetske in prehranske varnosti ter podpira delovanje industrij.

Nastop podnebnih sprememb, naraščajoče povpraševanje po omejenih zalogah vode v kmetijstvu, industriji in mestih ter naraščajoče onesnaževanje na številnih območjih

pospešujejo vodno krizo, ki je lahko naslovljena le z več-sektorskim, celostnim načrtovanjem in politikami – mednarodno, regionalno in globalno.

Med najbolj prednostne zadeve spadata dostop do neoporečne pitne vode in sanitarij. Kljub napredku v okviru milenijskih razvojnih ciljev, sprejetih leta 2000, približno 750 milijonov ljudi – več kot ena desetina svetovne populacije – ostaja brez dostopa do napredne vodne oskrbe. Prizadeti so zlasti ženske in otroci, saj zaradi tega pomanjkanja ni ogroženo samo njihovo zdravje, temveč ti tudi izgubljajo znatno število ur z neproduktivnim – in včasih nevarnim – pridobivanjem vode.

Statistika na področju sanitarij je še manj spodbudna. Približno 2,5 milijardi ljudi še vedno živi brez naprednih sanitarij, milijarda ljudi pa odvaža na prostem, kar uvršča področje sanitarij med najmanj uspešno področje milenijskih razvojnih ciljev. Ne moremo doseči sveta polnega dostojanstva, zdravja in blaginje za vse, dokler ne naslovimo te nujne potrebe.

Našo vzdržno prihodnost ogrožajo tudi podnebne spremembe, zaradi česar se države članice Združenih narodov trudijo, da bo decembra v Parizu dosežen pomemben, univerzalen podnebni dogovor. V prihajajočih letih se bodo morali izpusti toplogrednih plinov znatno zmanjšati za preprečevanje najhujših vplivov podnebnih sprememb, ki vključujejo spremenjene vremenske vzorce in grožnjo pomanjkanja vode v večjih delih sveta.

Za naslavljanje izzivov, povezanih z vodo, moramo delovati v duhu nujnega sodelovanja, biti moramo odprti za nove ideje in inovacije ter pripravljene deliti rešitve, ki jih vsi potrebujemo za vzdržno prihodnost. Na tak način lahko končamo revščino, pospešujemo svetovno blaginjo in dobrobit, varujemo okolje in se zoperstavljamo grožnjam podnebnih sprememb.

Sporočilo ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve suženjstva in transatlantsko trgovino s sužnji (25. marec)

Tekom nekaj več kot štirih stoletij, je bilo iz Afrike v Ameriki nasilno prepeljanih več kot 15 milijonov Afričanov. Številka, ki poseblja ljudi, katerih življenja so bila preprodana v suženjstvo, je še večja. Sužnji, ki so uspeli preživeti so bili kruto podvrženi začaranemu krogu trgovine z belim blagom, ki jih je oropal dostojanstva ter jim zanimal vsakršne človekove pravice – ni ubil ljudi, temveč njihovo temeljno eksistenco, vsako trohico njihove biti. Nekaterim so bili celo odvzeti njihovi otroci samo zato, da so z nadaljnjo prodajo lastnikom prinašali dobiček. Transatlantska trgovina s sužnji ostaja pošasten zločin, ki je za vedno omadeževal človeško zgodovino.

Letošnji mednarodni dan spomina na žrtve suženjstva in transatlantsko trgovino s sužnji je posebej posvečen predvsem mnogim ženskam, ki so trpele in umrle med trgovanjem s sužnji. Tekom slednje so izkusile strahotno nasilje, vključno s spolnim nasiljem in reprodukcijskim zaslužnjem, bile so tako prisiljene v prostitucijo, kakor tudi v nosečnost z namenom kasnejše preprodaje otrok.

Kljub temu pa so ženske sužnje igrale ključno vlogo pri ohranjanju dostojanstva suženjskih skupnosti. Njihovo pogumno vodenje odporiških gibanj je vse prevečkrat podcenjevano ali celo pozabljeno.

Tragično je, da se zgodba suženjstva še ni povsem končala. Trmasto ostaja del vsakdana na več koncih sveta – v obliki prisilnega dela, trgovine z belim blagom, spolnega izkoriščanja ali življenja v ujetništvu. Ta odvrtna dejanja ne bi bila mogla obstajati brez globoko zakoreninjenega rasizma. Zaradi tega je bistvenega pomena, da se grozovitosti, ki so neločljivo povezane z rasizmom, zavedamo prav vsi. Urad za javno obveščanje o spominu na sužnje izvaja različna izobraževanja, v katerih želijo prikazati kako hitro se lahko gola nestrpnost spridi in iz točke stališča preide v ravnanja polna sovražnosti in nasilja.

Z namenom obeležitve tega dne bom v New Yorku, na sedežu Organizacije združenih narodov, razkril spominsko obeležje v spomin in počastitev žrtev suženjstva in transatlantske trgovine s sužnji. Postavljena v centru za obiskovalce, bo »barka vrnitve« vse opominjala na to ostudno človeško zapuščino – trgovanje s sužnji. S spominom na žrtve bomo priznavali in ovekovečili njihovo eksistenco, kar nam bo pomagalo pri celjenju teh zgodovinskih ran.

Na ta pomemben spominski dan pozivam vse k obvezi zatrtja vseh oblik modernega suženjstva, da bodo lahko naši otroci nekoč živeli v svetu brez rasizma in predsodkov, z enakimi možnostmi in pravicami za vse!

Sporočilo ob svetovnem dnevu zavedanja o avtizmu (2. april)

Zadovoljen sem z vedno širšim zavedanjem javnosti o avtizmu in vedno večjim številom javnih storitev za tiste, ki so bili prizadeti. Mednarodni dan avtizma ne spodbuja le boljšega razumevanja bolezni, temveč tudi starše, da že pri mladih letih začnejo iskati terapije, ter poziva k popolni integraciji avtistov v družbo.

Prav tako pozivam voditelje in odločevalce, da vzpodbujajo šole, da odprejo svoja vrata študentom in dijakom z avtizmom. Z ustrezno podporo lahko – in bi morali – avtisti biti izobraženi v središču njihove skupnosti. Danes je priložnost, da jim zagotovimo boljše priložnosti za delo.

Vesel sem, da začnemo kampanjo "*Call to Action*", ki poziva podjetja, da začnejo zaposlovati avtiste. Pozivamo javne urade, velika in majhna podjetja, da se vprašajo, kako oni dojemajo avtiste, ter da si vzamejo čas in se poučijo o bolezni sami, kakor tudi o tem, kako ustvarjati nove priložnosti za avtiste.

Ljudje z avtizmom imajo zelo velik potencial. Večina ima izjemne vizualne, umetniške ali akademske veščine. S pomočjo podpornih tehnologij lahko zdaj tudi neme avtistične osebe komunicirajo in pokažejo svoje skrite zmožnosti. Za vzpostavitev resnično vključujoče družbe je nujno potrebno prepoznavanje talentov pri osebah z avtizmom namesto osredotočanja na njihove slabosti.

Celo v okoljih, kjer je zavedanje o avtizmu največje, je več kot 80 % odraslih z avtizmom brezposelnih. Prav zato je pomembno, da se delodajalci zavedajo njihovih edinstvenih in izjemnih sposobnosti ter da omogočijo delovno okolje, kjer lahko te lastnosti pridejo do izraza.

To pomembno nalogo lahko dosežemo s posebnim poklicnim usposabljanjem in primerno podporo v zaposlitvenem postopku, ki omogoča uspešno integracijo v delovno okolje po celem svetu.

Generalna skupščina OZN poziva k večji dostopnosti priložnosti za avtiste. Z razglasitvijo 2. aprila kot svetovnega dne zavedanja o avtizmu Generalna skupščina OZN tudi poziva k usposabljanju javnih uslužbencev, ponudnikov storitev, skrbnikov, družin in nestrokovnjakov za podporo integracije avtistov v družbo, saj lahko le tako spoznamo njihov pravi potencial.

Združimo se za svetovni dan zavedanja o avtizmu in ustvarimo najboljše možne pogoje za avtiste, da bodo tudi oni lahko prispevali k prihodnosti, ki je pravična in vzdržljiva za vse.

Sporočilo ob svetovnem dnevu zdravja (7. april)

»Od kmetije do krožnika: naredimo hrano varno«

Hrana, kontaminirana z bakterijami, virusi, paraziti ali kemikalijami, je odgovorna za več kot 200 bolezni, od driske do raka. Potencialne nove grožnje prehranski varnosti se pojavljajo ves čas. Zaradi sprememb v načinih proizvodnje, distribucije in potrošnje hrane, pojava na antibiotike odpornih bakterij in povečanja števila potovanj ter trgovine je težko nadzirati povzročitelje bolezni in onesnaževalce, ki so v naši oskrbi s hrano.

O ne-varni hrani se večinoma premalo poroča in je pogosto spregledana globalna težava. V globalni živilsko prehrambeni verigi postaja potreba po krepitvi sistemov prehranske varnosti znotraj držav in med državami vse bolj ključna. Zato Svetovna zdravstvena organizacija (*World Health Organization* – WHO) ob svetovnem dnevu zdravja poziva države in vse akterje k izboljšanju prehranske varnosti na vseh točkah poti od kmetije do krožnika.

Proizvodnja varne hrane je pomembna za gospodarstva – spodbuja trgovino in turizem ter podpira prehransko varnost in trajnostni razvoj. Prehranska varnost je tudi pomembna za izobraževanje – bolni otroci izostanejo iz šole in naloga izobraževanja je, da prihodnje generacije potrošnikov nauči osnovne prakse varne hrane.

WHO in Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (*UN Food and Agriculture Organization* – FAO) sodelujeta pri določanju mednarodnih standardov varne hrane. Ocenjujeta varnost novih živilskih tehnologij in pomagata državam pri preprečevanju, odkrivanju in odzivanju na izbruhe bolezni, ki se prenašajo s hrano. Prav tako pomagata državam izgraditi lastne zmogljivosti za napovedovanje in obvladovanje tveganj za bolezni, ki se prenašajo s hrano.

Vsi ljudje, vključeni v proizvodnjo, distribucijo in pripravo hrane, morajo odigrati svojo vlogo pri zagotavljanju varne hrane. Vlade morajo javnost osveščati o pomenu varne hrane. Sodelovanje zdravstvenega, kmetijskega, trgovinskega in okoljskega sektorja je nujno.

Ob svetovnem dnevu zdravja se vprašajmo, kako varna je naša hrana. Vsi igramo vlogo pri zagotavljanju varne hrane – od kmetije do krožnika.

(foto: UN Photo/Mark Garten)

ČESA NE SMETE ZAMUDITI

---

maj okrogla miza “*Landmines and other explosive remnants of war – challenge for a post-conflict society*”

julij *MUNSC Salient* (spremljajte: <http://munsc-salient.weebly.com/>)

MUNSC Salient: Youth Conference on Global Matters, ki bo potekala med 13. in 17. julijem v Ljubljani, predstavlja izobraževalno platformo, ki združuje klasične metode delavnic, predavanj in javnih panelov s konceptom *Model United Nations* (MUN) oz. raznih različic simulacij delovanja relevantnih mednarodnih organizacij. Namen takega pristopa je ustvarjanje okolja, ki mladim omogoča spoznavanje in poglobljanje znanja o perečih družbeno-političnih vprašanjih ter hkrati tudi aplikacijo tega znanja na različnih zaigranih scenarijih, kjer mladi prevzamejo funkcijo odločevalcev v mednarodnih politiki in tako poskušajo razrešiti zgoraj omenjene probleme. Vse to spodbuja razvoj kritičnega mišljenja pri mladih in jih sooča z različnimi pogledi odločevalcev, akademske skupnosti ter ostalih deležnikov na iste probleme, kot tudi opolnomoča mlade z razvijanjem specifičnih veščin, kot npr. veščine javnega nastopanja, argumentacije, tehnike pogajanj, veščin dinamičnega razreševanja problemov itd. Letošnja krovna tema in rdeča nit konference bo problematika beguncev v 21. stoletju.

RAZPIS OB DNEVU ZDRUŽENIH NARODOV 2015

V okviru enainpetdesetega nagradnega razpisa za diplomska, magistrska in doktorska dela s področja delovanja OZN, ki bodo obranjena med 1. avgustom 2014 in 31. julijem 2015, bo društvo nagradilo 10 najboljših prispevkov študentk in študentov slovenskih fakultet. Za nagradni razpis pridejo v poštev vse teme, ki obravnavajo tematiko delovanja t. i. družine Združenih narodov (ZN). Strokovna komisija bo v luči evropskega leta za razvoj 2015 poseben poudarek namenila delom, ki obravnavajo mednarodno razvojno sodelovanje. Poleg pohvale bo vsaka nagrajenka oziroma nagrajenec prejel še simbolično nagrado.

Več informacij o razpisu na spletni strani <http://www.unaslovenia.org/danZN>.

MLADINSKI NATEČAJ UMETNIŠKIH DEL IN KRATKIH FILMOV O ČLOVEKOVIH PRAVICAH 2015

Vsakoletni filmski festival o človekovih pravicah »*this human world*« bo potekal prvi teden decembra letos v najbolj priznanih kinodvoranah Dunaja, kot so Gartenbaukino, Schikaneder in Topkino. Ekipa festivala »*this human world*« bo izvedla mladinski natečaj umetniških del in kratkih filmov o človekovih pravicah 2015, ki bo odprt za otroke in mladostnike, stare med 10 in 20 let. Sodelujejo lahko vse vrste šol. Letošnja osrednja tema so »heroji«.

Natečaj poteka pod okriljem Informacijske službe Združenih narodov (UNIS) na Dunaju in Urada Visokega komisarja ZN za begunce (UNHCR) v Avstriji ter ob podpori Avstrijskega zveznega ministrstva za izobraževanje, umetnost in kulturo (Oddelek za medijsko pismenost). Natečaj se bo oglaševalo mednarodno, najavljen pa bo med lokalnimi izobraževalnimi ustanovami v Avstriji, Madžarski, Slovaški in Sloveniji.

